

Risâle-i Nur'a göre dünya cereyanları

Konya'dan okuyucumuz: “1- Emirdağ Lâhikası sayfa 90'da, ‘o dehşetli belâdan birisi... Ben dünyanın hâlini bilmiyorum. Fakat Avrupa'da istilâkârâne hükmeden ve edyan-ı semâviyeye dayanmayan dehşetli cereyanın istilâsına karşı....’ cümlesindeki ‘dehşetli cereyan’ nedir?2- Tarihçe-i Hayat sayfa 118'de, ‘Çünkü beş menfî esas üzerine teessüs etmiştir...’ Buradaki beş menfî esası uygulayan ve tahakkuk ettiren rejim veya rejimler hangileridir?3- Tarihçe-i Hayat 126'da, Üstadımız, mebuslara dağıttığı beyannamenin yedinci maddesinde, ‘lâubalîyane Avrupa medeniyet-i habîsesinden süzülen bir cereyan-ı bid'akârâne, sinesinde yer tutamaz’ diyor. Bu cümlenin anlamı nedir? Ve ‘cereyan-ı bid'akârâne’den kast edilen nedir?”

Risâle-i Nur'da îman esasları üzerinde yoğunlaşan ve Kur'ân'ın iman âyetlerini asrımızın anlayışıyla tefsîr ederek insanlığı inançsızlık uçurumundan çekip kurtaran büyük âlim Bediüzzaman Saîd Nursî Hazretleri, çeşitli dünya cereyanlarını nazara vererek toplumların sosyal ve içtimâî yapılarını tahlil eder, toplum barışına zarar veren sosyal yanlışlıklara dikkat çeker ve Kur'ân'ın îmânî mesajlarıyla birlikte, toplumları kucaklayan çağlar üstü sosyal mesajlarını da tefsir eder. Bediüzzaman, imanlı bir nesil ve imanlı bir dünya ve âhiret hayatı tesis etmeye çalışmanın yanında, imanlı nesilleri sosyal gel-gitlere ve ‘medeniyet’ adı altında dayatılan ‘çağdaş ve bid'atçı yanlışlıklar’a karşı toplumu uyarır.

Emirdağ Lâhikasında bahsettiğiniz sayfada Bediüzzaman, Risâle-i Nur'un bu vatanın

mânevî bir kurtarıcısı bulunduğu cihetle, bu vatani ve gençliği tehdit eden iki dehşetli manevî belâyı def etmek için matbuat (basın-yayın) lisanı ile ortaya çıkmak, ders vermek ve Risâle-i Nur eserlerini matbaalarda basmak zamanının geldiğini beyan eder. Bu dehşetli belâlardan birisi, Hıristiyan dinini mağlûp eden ve anarşiliği yetiştiren kuzeyde çıkan dehşetli dinsizlik cereyanı ateizm veya komünizmdir ki, kuzeyde ve doğu bloğu ülkelerinde etkili olmuş, Avrupa'yı ve Avrupalıyı ise son yüz yıl içinde tehdit altında tutmuştur. Avrupalı bu tehlide karşı semavi dinlere sığınarak ancak kurtulabilecektir. Semavî dinlerin hakikatleri beyan edildiğinde, karşısında fikir olarak dayanamayacak ve çabuk sönükleşecek kadar aslında çürük olan bu inançsızlık cereyanının istilâsına karşı son semavi din olan İslâmiyet'in hak ve hakikatlerini açıklayan Risâle-i Nur bir kale gibi set olmuştur.1

Tarihçe-i Hayat'ta bahsettiğiniz yer Üstad Bedüzzaman Hazretlerinin 1335 senesi Eylül'ünde bir rü'yâ-yı sâdıkada her asrın manevî şahsiyetlerinin bulunduğu büyük bir meclis tarafından sorulan sorulara verdiği cevapları içerir. "Rüyada Bir Hitabe" başlığı ile Sünûhat'ta da yer alan bu bahiste sorular genelde İslâmiyet'in geleceği ve Müslümanların mukadderâtı üzerinde yoğunlaşmaktadır. Sorular, Bedüzzaman Saîd Nursî Hazretlerine, asrın sahibi makamıyla sorulmuştur. Şeriatın bu medeniyeti neden kabul etmediği, bu sorulardan sadece birisidir.

Bedüzzaman Hazretleri, daha çok felsefeden beslenen Avrupa medeniyetinin beş menfî esas üzerine oturduğunu ve Şeriatın bu menfîlikleri kabul etmediğini kaydeder. Bu beş menfi esaslar şunlardır: 1- Dayandığı nokta kuvvettir. Kuvvetin karakteri saldırmaktır, yıkmaktır. (İslâmiyet'in ise dayandığı nokta haktır; hakkın karakteri birleşmek ve yapıcı olmaktır.) 2-Maksadı menfaattir. Menfaatin karakteri yığılmak ve boğuşmaktır. (İslâmiyet'in maksadı fazilet ve Allah'ın rızasını kazanmaktır. Allah'ın rızasını kazanma kastı ise dayanışma ve kaynaşma fikrini besler.) 3- Hayat düsturu cidaldir ve mücadeledir. Mücadelenin karakteri çarpışmaktır. (İslâmiyet'in hayat düsturu yardımlaşmaktır. Yardımlaşmak birbirinin imdadına yetişmeyi gerekli kılar.) 4- İnsanlar arası bağı ırkçılık ve menfî milliyettir. Irkçılığın karakteri ise, dehşetli ve barışmaz derecede vuruşmak ve savaşmaktır. (İslâmiyet'in ön gördüğu bağ ise dindir ve vatandır. Din ve vatan bağı ise kardeşlik ve sevgi kazandırır.) 5- Medeniyetin hizmeti hevâ ve hevesi tahrik etmek, arzuları tatmin etmek ve her isteği ihtiyaç görmek ve karşılamaktır. Heva ve heves ise, insanı meleklik derecesinden köpeklik bataklığına düşürür, insan ahlâkını bozar. (İslâmiyet'in hizmeti ise, nefsin, heva ve hevesin tecavüzlerine mâni olmak, ruhun ulvî hislerini beslemek, insanı olgunlaştırmak ve ahlâkî güzelliklere eriştirmektir. Bu ise insana iki dünyanın saadetini kazandırır.) 2

Burada belirtilen beş menfi esas ve İslâmiyet'in ön gördüğü müsbet reçeteleri Üstad Saîd Nursî Hazretleri On ikinci Söz'de ayrıntılarıyla işler.³ Bu beş menfî esası hareket noktası kabul eden her medeniyet anlayışı bu tokatlardan hissesini alır.

Fakat bu demek değildir ki, medeniyet sürekli biçimde aynı menfî esaslar üzerinde duruyor. Medeniyetlerin insanlar gibi yanlışları olduğu gibi, doğruları da vardır. Medeniyetin doğrularını Üstad Hazretleri reddetmez ve istikbalde doğrularının galip olması için duâ eder. Nitekim bu doğrular da, aslında İslâmiyetin değerleridir. Üstad Hazretlerinin aynı sayfanın haşiyesinde, "İnşaallah istikbalde İslâmiyet'in kuvveti ile, medeniyetin mehâsini (iyilikleri) galebe edecek, zemin yüzünü pisliklerden temizleyecek ve sulh-u umumîyi de temin edecek"⁴ duâsına baktığımızda; medeniyetin her geçen gün kendisini yanlışlardan daha çok kurtardığını ve doğruları daha çok kabul ettiğini ve bu olumlu gelişmelerin Üstad Hazretleri tarafından da İslâmiyet adına tasvip gördüğünü kavramamız zor olmaz.

Tarihçe-i Hayat'ın bahsettiğiniz 126. sayfasındaki maddelerin yedincisinde ise Bedüzzaman Hazretleri TBMM'yi Avrupa medeniyetinin yanlışlarını değil, doğrularını almaya çağırıyor. Avrupa medeniyetinin yanlışlarından, çirkinliklerinden ancak bidatçi bir cereyan süzüleceğini, bu bidatçi cereyanın ise tap taze iman esaslarına inanmış Müslümanların sinesinde yer tutamayacağını ve geri tepeceğini bildirir.⁵

Dipnotlar:

1- Emirdağ Lâhikası, s. 90.

2- Tarihçe-i Hayat, s. 118.

3- Sözler, s. 122.

4- Tarihçe-i Hayat, s. 118 (Haşiye).

5- Tarihçe-i Hayat, s. 126.